



# Kustwacht op koers

Informatiebulletin van Kustwacht Nederland

## INHOUDSOPGAVE:

- 1 | Coördinatie handhaving kent nieuwe gezichten. Een interview met Astrid Raaphorst
- 3 | Informatiedelingsconvenant ondertekend
- 4 | Grenstoezicht vanuit de lucht
- 6 | Jongeren op zee in internationale uitwisseling
- 7 | 10 vragen aan Marco Meeuwisse
- 8 | Kustwacht column door Leo Timmermans

## Coördinatie handhaving kent nieuwe gezichten. Een interview met Astrid Raaphorst

*Het ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) neemt de coördinatie van de handhaving over van het OM. Het voorzitterschap van de Permanente Kontaktgroep Handhaving Noordzee (PKHN) valt daarmee onder V&J. De PKHN stelt jaarlijks het handavingsplan op. Hierin staat welke beleidsmatige resultaten de betreffende diensten voor dat jaar wensen. Astrid Raaphorst is vanuit V&J daarmee voorzitter van de PKHN geworden. Ook maakt zij deel uit van het Kustwachtviertmanschap en de Raad voor de Kustwacht. Wij vroegen haar naar haar eerste bevindingen.*

**Sinds kort bent u vanuit Veiligheid en Justitie verantwoordelijk voor de coördinatie handhaving en daarmee voorzitter van de PKHN. Waarom is er voor gekozen deze verantwoordelijkheid over te hevelen van het Openbaar Ministerie naar V&J?**

Er heeft, overigens voor mijn tijd in deze functie, een verkenning plaatsgevonden met als kernvraag: "waar staan we nu als Kustwacht en hoe willen we verder?" Eén van de verbeterpunten uit deze toekomstverkenning was deze verschuiving van verantwoordelijkheid. Om het beeld te schetsen: De Raad voor de Kustwacht moest daarin meer gaan functioneren als een Raad van Toezicht, op enige afstand dus. Het Kustwachtdriemanschap moest worden uitgebreid naar een Viermanschap en meer de rol van een dagelijks bestuur krijgen. De PKHN tenslotte, die daar weer onder hangt, moest onder Veiligheid en Justitie gaan vallen. Het idee daarachter was, en is, dat alle verschillende organisaties die optreden op de Noordzee voor slechts een klein gedeelte werkzaamheden hebben die strafrechtelijk zijn. Het is daarom niet zo logisch om het OM daar hoofdverantwoordelijk voor te maken aangezien het OM bij uitstek strafrechtelijk opereert.



### **Maar dat laatste geldt toch ook voor het Ministerie van V&J?**

Ja, dat klopt wel, maar dat houdt je toch in Kustwachtverband met al zijn verschillende verantwoordelijkheden. Overkoepelend is, dat het altijd over veiligheid in de brede zin van het woord gaat en dan is het departement van V&J een logischer plek om deze coördinatie neer te leggen.

### **Zorgt deze verandering er ook voor dat het beleid op een andere manier uitgevoerd gaat worden, of dat er misschien zelfs een ander beleid gevoerd gaat worden?**

Ik geloof dat er aan de uitvoering, en vooral de samenwerking daarin, nog wel een en ander verbeterd kan worden. Ik heb in ieder geval wel die intentie.

De eerder genoemde toekomstverkenning, een nieuwe Directeur Kustwacht en ook nog eens een nieuw Hoofd Handhaving maakt dat er nu een moment is dat er zoveel is veranderd dat er heel veel kansen zijn om een volgende stap te maken.

### **Wat zou die volgende stap kunnen zijn?**

Afgelopen jaar is er al een enorme stap gemaakt in de samenwerking. Het nieuwe Maritiem Informatie Knoop-punt (MIK) en het onlangs ondertekende Informatiedelingsconvenant zijn echte mijlpalen in deze geïntensiverde samenwerking. Nu is het moment om de volgende slag te gaan maken. Er is heel veel papier, er zijn hele dikke plannen. Daar wil ik mee aan de slag gaan. Ik vind dat de betrokken departementen beter in de gelegenheid moeten worden gesteld om te kunnen sturen en sneller bij de informatie kunnen waar de aandachtspunten zitten. Er is nu zoveel dat je eigenlijk ook niet meer weet waar je naar moet kijken. Ook voor de Kustwacht is het een belasting op zoveel PIN's verantwoording af te leggen. Het is soms goed om je prioriteiten opnieuw te definiëren en te bezien hoe je effectief kunt sturen. Daar is het nu een goed moment voor.

### **De handhavingsrol wordt steeds groter en er hebben ook veranderingen plaatsgevonden ten aanzien van de SAR taken op de binnenwateren. Is dat ook één van de redenen waarom V&J steeds belangrijker wordt?**

Ja dat klopt. Dat is ook een andere belangrijke reden waarom het voorzitterschap van de PKHN naar V&J is gegaan. Ik zie ook dat als een uitdaging voor de komende jaren. V&J bestaat uit verschillende onderdelen. Het Directoraat-generaal (DG) Politie, waar ik Plaatsvervangend Directeur Politie ben en DG Rechtshandhaving en Rechtspleging zijn daarin de onderdelen die het meest met Handhaving van doen hebben. Er is ook de Nationale Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). Onder deze coördinator vallen beleidsmatig de Veiligheidsregio's. Dan kom je vanzelf terecht bij de dienstverleningstaak op de Noordzee, waarbij

je overigens merkt dat wij geen veiligheidsregio Noordzee hebben. De Directeur Kustwacht heeft voor een aantal dienstverleningstaken contact met alle Veiligheidsregio's die aan de Noordzee grenzen (dit zijn 16 van de 26 regio's, red.). Ik zie het als een uitdaging om te zien hoe we al die verschillende regio's beter bij elkaar kunnen brengen. Binnen V&J wil ik daar graag een slag in maken. In de PKHN, die met name over handhaving gaat, heb ik daar wat minder mee te maken, maar in het Kustwachtvierverschap waar ik ook onderdeel van uitmaak, is dienstverlening weer wel een belangrijk onderdeel. Mijn inbreng zal ik zeker ook afstemmen met de collega's van NCTV. Dat laatste geldt ook voor de Raad voor de Kustwacht. Voorheen zaten wij daar alleen in voor het KLPD. Dat is nu al uitgebreid tot de hele politie, maar dat moet zich zelfs uitbreiden naar heel V&J. Dus ook voor de dienstverleningstaken heb ik nog wel een uitdaging binnen V&J om ervoor te zorgen dat we dat goed gecoördineerd krijgen. Omdat Veiligheid en Justitie sowieso een nieuw ministerie is, is deze coördinatie voor ons ook nog een beetje nieuw. Dit is een slag die we de volgende jaren moeten zien te maken.

### **U bent nog niet zo heel lang betrokken bij de Kustwacht. Wat zijn uw indrukken tot nu toe?**

Binnen de PKHN en ook de Raad voor de Kustwacht en het Viermanschap ben ik zeer onder de indruk van de betrokkenheid en de inzet van de deelnemers. Je merkt dat de één er wat steviger in zit dan de ander, maar iedereen wil vooruit, een nieuwe stap zetten. Er zit daar ook heel veel positieve energie. Een nieuwe Directeur Kustwacht helpt daarbij ook denk ik. Ik vind het ook heel goed dat hij nu eerst gaat kijken naar wat er van de Kustwacht gevraagd wordt, voor hij de middelen gaat vervangen. Dat moet je periodiek doen en dit is een goed moment. Je kunt daar belangrijke conclusies uit trekken, zoals "wat zegt dit over ons en wat hebben we daar dan voor nodig" (dit is het document "Van Ambitie naar Middelen. Meer hierover in Kustwacht op Koers nr 4 September 2012, red.). Omdat dit iedereen aangaat, raakt hij zo ook in gesprek met alle deelnemende partijen. Capaciteit is bij iedereen schaars. Zo'n traject leidt er toe dat je op de meest effectieve en efficiënte manier je mensen en je middelen in gaat zetten en daar zit iedereen op te wachten. Ik steun dit traject dan ook zeer.

### **Heeft u ook al andere onderdelen op het Kustwachtcentrum bezocht?**

Jazeker. Ik ben in het Coördinatie & Communicatie Centrum en het MIK geweest en dan begint het wel echt te leven. Hoewel de beschikbare tijd schaars is, zou ik ook heel graag een keer meevaren en vliegen. Het dagelijkse werk zien en voelen is altijd goed om een nog betere feeling te krijgen met wat er in de praktijk gaande is. Daarnaast is dat natuurlijk ook gewoon interessant en leuk om mee te maken!

# Informatiedelingsconvenant ondertekend

met medewerking van: Edwin van der Pol



*Al sinds de oprichting van de handhavingsdesk op het Kustwachtcentrum te Den Helder, zijn de diensten die werkzaam zijn binnen de Nederlandse Kustwacht bezig om een overeenkomst te sluiten die de deling van informatie tussen de verschillende diensten/partijen wettelijk mogelijk maakt.*

Door het sluiten van de overeenkomst in het kader van informatiedeling, is het mogelijk om meer informatie onderling uit te wisselen ten behoeve van de Kustwachttaken. Hierdoor zijn de partijen in staat om uitvoering te geven aan informatiegestuurd optreden (IGO), waardoor er doelmatiger en efficiënter gewerkt kan worden.

Van 16 tot en met 20 januari 2012 hebben juristen van de verschillende diensten die werkzaam zijn binnen de Nederlandse Kustwacht gezamenlijk gewerkt aan de betreffende overeenkomst.

De uitgangspunten van de bijeenkomst waren:

- Inzichtkrijgen waarnaar informatie gedeeld kan worden.
- Inzicht krijgen waar nu nog knelpunten zitten betreffende het delen van informatie.
- Zoeknaar oplossingen om knelpunten die informatie-deling nu nog wettelijk in de weg staan op te lossen.

Bij de uitgangspunten is steeds uitgegaan van de opdracht van de Raad voor de Kustwacht om alle knelpunten weg te nemen ten behoeve van de Kustwachttaken.

Er is door de werkgroep gezocht naar de mogelijkheden binnen de twee geldende regimes, te weten de Wet Politiegegevens (WPG) en de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP).

Onder leiding van de MT leden van de Kustwacht, Edwin van der Pol en Martine Vader, hebben de juridisch medewerkers van de diensten; Douane, Fiod, KMar, Politie, RWS, ILenT, NVWA en het OM een week opgesloten gezeten in het Instituut Defensie Leergangen (IDL) te Den Haag.

Een bewuste keuze, waardoor er onder druk een prestatie van formaat moest worden neergezet. Tot op heden was het namelijk niet gelukt om een informatiedelingsconvenant te maken dat door alle partijen gedragen zou worden. Ook vanuit het buitenland werd dit proces in Nederland nadrukkelijk gevolgd. Veel landen kennen namelijk wel de samenwerking tussen verschillende overheidsdiensten, maar ook in het buitenland wordt informatiedeling meestal in de weg gestaan door wetgeving.

Na een week zwoegen van alle deelnemers, tot zelfs in de late uurtjes, lag er op vrijdag 20 januari om 16.00 uur een



concept-convenant dat in principe de goedkeuring had van de juristen van alle diensten. Na een aantal weken *finetunen* binnen de eigen diensten en een terugkomdag na drie weken is de definitieve versie op 18 april aangeboden aan het bevoegd gezag van de verschillende diensten/organisaties met het verzoek om het convenant te ondertekenen.

Omdat niet alle partijen op 18 april aanwezig konden zijn voor het zetten van de handtekening op het Kustwachtcentrum heeft een aantal partijen in een later stadium afzonderlijk hun handtekening gezet onder het convenant.

Tijdens de bijeenkomst in januari 2012 is voornamelijk gekeken naar de juridische mogelijkheden om binnen de kaders van de diverse wetgeving informatie te kunnen delen. Hierbij is bewust niet gekeken naar de huidige systemen waarin de verschillende diensten hun informatie verwerken.

Dit betekent dus dat er zelfs na het afsluiten van de overeenkomst mogelijk nog aanvullende afspraken moeten worden gemaakt om bepaalde informatie te kunnen verwerken in een aantal systemen van de betrokken diensten.

Echter door het aangaan van de overeenkomst zal het grootste deel van de informatie die noodzakelijk is om de Kustwachttaken doelmatig en efficiënt uit te voeren, gedeeld kunnen worden tussen de verschillende partijen.

Na het sluiten van de overeenkomst kan er direct informatie gedeeld worden ten behoeve van de Kustwachttaken wat anders niet mogelijk zou zijn binnen de wettelijke kaders. Op dit moment zijn alle handtekeningen gezet waarmee de Nederlandse Kustwacht een grote stap heeft gemaakt op het gebied van informatiedeling en waardoor het mogelijk is om beter te sturen op informatiegestuurd optreden (IGO).

## Grenstoezicht vanuit de lucht

met medewerking van: Jan Hazen, douaneliaison Kustwacht

*Sinds januari van dit jaar wordt er tijdens de lucht-surveillance met het Kustwachtvliegtuig extra aandacht gegeven aan het Geïntegreerd Toezicht Buitengrens (GTB) boven de strand- en duingebieden. In dit artikel worden de achtergronden hiervan toegelicht.*

In 2005 heeft de Algemene Rekenkamer een onderzoek gedaan naar het functioneren van het grenstoezicht bij de bestrijding van terrorisme. De bevindingen waren aanleiding

om het toezicht te versterken, met name in die gebieden waar geen permanente aanwezigheid is van overheidsdiensten zoals Douane en Koninklijke Marechaussee (KMar). Dat zijn de kleine zeehavens, kleine luchthavens en de kuststrook tussen de mainports. Dat heeft geresulteerd in het GTB, waarbij een intensieve samenwerking tussen Douane met KMar en Zeehavenpolitie Rotterdam is opgezet. Er is een systeem van intensieve surveillance in de gebieden opgezet met daarnaast gezamenlijke controleacties.

Voor het toezicht op de Noordzee door de Kustwacht is gekozen voor een versterkte bezetting van de douane-opstappers ten behoeve van de varende surveillance. Ook de inzet van de Handhavingsdesk heeft bijgedragen aan een beter beeld en een permanente monitoring van de maritieme buitengrens.

Inmiddels zijn we ruim vijf jaar verder en is er de behoefte om het toezicht efficiënter in te vullen, dus minder inzet aan de landzijde, niet in de laatste plaats door de bezuinigingsopdrachten die de departementen de afgelopen jaren opgelegd hebben gekregen.

Het afgelopen jaar is er binnen de Kustwacht veel gesproken over de inzet van het Kustwachtvliegtuig, met name de bezetting van de luchtwaarnemers. Door conflicterende arbeidstijdenregelingen van enerzijds de waarnemers en anderzijds de militaire vliegers was de ad-hoc inzet niet gewaarborgd.

Op initiatief van de Kustwachtliaisons van de Douane en de KMar is onderzocht of enerzijds het aantal luchtwaarnemers van beide diensten kon worden uitgebreid en anderzijds of het patrouillegebied van het vliegtuig kon worden uitgebreid naar de droge kuststrook, ofwel de stranden en duingebieden. Dit heeft geresulteerd in een pilot voor 2012 waarbij er in het

Handhavingsplan Noordzee 300 vliegtuigen exclusief aan het GTB zijn toebedeeld.

Tegelijk wordt in 2012 het aantal luchtwaarnemers van de Koninklijke Marechaussee uitgebreid van twee naar vier volledige functies (FTE) en het aantal luchtwaarnemers van de Douane wordt uitgebreid van één naar drie functies. Met deze zeven waarnemers kan er vervolgens een continuooster worden gewaarborgd, waardoor het Kustwachtvliegtuig, qua waarneming, 24/7 inzetbaar is.

2012 is daarbij nadrukkelijk een proefjaar, waarbij er naar zal worden gekeken of de technische apparatuur aan boord van het vliegtuig en de overige vliegtechnische aspecten in voldoende mate toereikend zijn voor het GTB. Tegelijk zal de opvolging vanaf de landzijde moeten worden georganiseerd op de momenten dat er vanuit de lucht afwijkingen van het normale beeld worden geconstateerd. Ook de varende surveillance en de informatieondersteuning door het Maritiem Informatie Knooppunt moeten hierin hun rol vinden.

Kortom een mooie uitdaging voor de Nederlandse Kustwacht om haar integrale taak voor de maritieme veiligheid van Nederland verder vorm te geven.

## Jongeren op zee in internationale uitwisseling

met medewerking van Hilde Kertész,  
watch officer Kustwacht

*De Kustwacht levert graag een bijdrage aan maritieme kennis in de samenleving. Zo ook aan jongeren die de risico's en veiligheidssituaties op zee nog niet hebben ervaren. In de Kustwacht op Koers maken we daarom een kleine uitstap naar de jeugd die om onze Noordzee heen leeft. Graag vragen wij uw aandacht voor een speciale Internationale Jongerenuitwisseling.*

Het project heeft als doelstelling 45 jongeren, die een nautische interesse hebben, gezamenlijk te laten varen in een vloot van Tall Ships. De jongeren (16 tot 28 jaar) moeten woonachtig zijn in België, Nederland of het Verenigd Koninkrijk om deel te kunnen nemen. Tijdens de reis zal het leren zeilen van het schip met een internationale bemanning centraal staan. Alle deelnemers zullen actief betrokken worden en zelf verantwoordelijk zijn voor het zeilen van het schip



(onder begeleiding van de professionele bemanningen). De veiligheid aan boord van het schip, de deelnemers en de overige gebruikers van de Noordzee staan centraal. Daarnaast zullen er verschillende activiteiten georganiseerd worden om elkaars culturen beter te leren kennen. Die activiteiten zijn zowel aan land (bijvoorbeeld het bezoek aan de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij) als aan het aan boord zijn zelf. Als afsluiting van de reis zullen ze deelnemen aan de Small Ships Races in Cowes, georganiseerd door de ASTO (Associated Sea Training Organizations, onze partner in de UK). Ze kunnen dan "testen" hoe goed de teamgeest geworden is.

De Sail Training Association Netherlands (STAN) heeft, samen met haar partners, subsidie ontvangen van het EU Programma Youth in Action. Door de subsidie van de EU, kan de kostprijs voor de huur van de schepen enorm omlaag.

We zoeken jongeren die op een bepaalde manier een connectie hebben met of interesse tonen voor het maritieme. Dat kan een maritieme opleiding zijn, een vrijwilligersfunctie bij de KNRM/Kustwacht of gewoon eens willen ervaren hoe het zeezeilen werkt. Jongeren die een opleiding doen, kunnen de vaartijd opnemen in hun monsterboekjes, aangezien ze kunnen aanmonsteren op de schepen.

Via <http://www.atseasailtraining.com> kunt u de outline, met daarin alle gegevens van de uitwisseling nog eens nalezen.

De Kustwacht draagt bij aan een veilige Noordzee, daar kun je niet vroeg genoeg aandacht voor vragen ....



# 10 vragen aan Marco Meeuwisse

Functie: Controller Kustwacht



## 1. Marco, wat doe je precies bij de Kustwacht.

Ik ben controller maar ook Hoofd Afdeling Bedrijfsvoering.

## 2. Welke functie had je hiervoor?

Ik werkte vanaf 2006 namens de Marine bij een automatiseringsproject in Den Haag. Defensie introduceerde SAP en ik begeleidde daar (voor alle financiële medewerkers van Defensie) het verandertraject.

## 3. Hoe denk je dat de toekomst van de Kustwacht eruit ziet en specifieker, hoe zie je de toekomst van je eigen functie of afdeling?

Geen toekomst zonder een blik naar het verleden. Maar er zal binnenkort wel het een en ander (moeten) gaan veranderen. De organisatie van het KWC is sinds haar verhuizing naar Den Helder niet veranderd. Het besef dat de wereld om ons heen wel is veranderd en daarmee ook onze opdracht en taken, leidt al snel tot de conclusie dat we qua organisatie zijn achtergebleven. We maken intussen een slag naar efficiënter werken, maar onze (interne) organisatie loopt daarop achter. Het wordt hoog tijd dat we ons daarop (in)richten.

## 4. Wat verwacht je van (je) collega's?

Elke dag een lach... er is al ellende genoeg in deze wereld.

## 5. Zou je iets willen veranderen bij de Kustwacht en zo ja wat?

Als ik het toch eens voor het zeggen had...

Mijn grootste wens is eigenlijk wel dat de Kustwacht wat zelfstandiger gaat opereren. Bijvoorbeeld met zijn eigen waarnemers en opstappers in dienst, die ze rechtstreeks mag aansturen. Het huidige model is een compromismodel en leidt steeds vaker tot verwarring.

Maar ach, als we ons werk goed (blijven) doen komen de (extra) opdrachten vanzelf.

## 6. Wat zijn je hobby's?

Sporten (vooral schaatsen), fotografie, huizen verbouwen.

## 7. Waar erger je je aan bij jezelf?

Mijn streven naar perfectionisme en het steeds "in control" willen zijn.... (ook bij de hobby's).

## 8. Wat niemand over mij weet is... ofwel: Vertel eens iets verrassends over jezelf, iets wat mensen niet bij je zouden verwachten.

Mijn vrouw en ik runnen ook een massagebedrijf.

## 9. Maak de volgende zin af: Als ik het gebouw van de Kustwacht binnenloop...

Ben ik trots!

## 10. Aan welke collega moeten wij deze vragen de volgende keer stellen en waarom?

Paul Stoel, de vaste cartoonist van Kustwacht op Koers.

## Kustwacht column door Leo Timmermans, watch officer Kustwachtcentrum

Op het moment van schrijven is al een aantal dagen de zon ruimschoots aanwezig.

Maar niet alleen de zon, ook de varende recreanten ontwaken uit de winterslaap.

Het spraakverkeer op kanaal 16 neemt gestaag toe en bij sommige oproepen of gesprekken zou een lesje "Marifoon voor dummies" geen overbodige luxe zijn.

Maar ook een lesje "Plaatsbepaling op den grote plas" zou een welkome aanvulling zijn.

Vertrekken uit een haven gelegen aan het IJsselmeer vervolgens de weg kwijt zijn, en een haven gelegen aan de Noordzeekust op te noemen als dichtstbijzijnde havenplaats, geeft niet echt een warm gevoel. Gelukkig weet een groot deel wel hoe men moet navigeren, anders hadden

we hier wel wat mensen tekort op het centrum. Hoe dan ook, op het centrum is het goed merkbaar dat de zomer is begonnen.

Hoe zegt u?..... Vastgelopen?....Waar?.....Markermeer?.... Dat is erg ruim, mevrouw.....

Jawel, de zomer is begonnen. Geeft niet die drukte, als er maar tijd is voor een bakje koffie mits hij niet uit onze automaat komt. Diegene die deze automaatkoffie lekker vindt, daarvan weet ik zeker dat ze vroeger zijn of haar brandweerautootje hebben afgepakt.

Nu ik eraan denk, morgen even een pak koffiepadjes kopen, voorbereid op de aankomende diensten. Lang leve het padjesapparaat. De redder in nood naast deze, in mijn ogen, ondefinieerbare warme vloeistofmachine.



## Kustwacht online

De Kustwacht zit ook op Twitter. Abonneer u op ons account **Kustwacht\_NL** en volg het laatste nieuws. Daarnaast hebben we ook een eigen You Tube account met diverse filmpjes. Dit account is te vinden onder **KWCNL**.

Kustwacht op Koers is een tweemaandelijks informatiebulletin, bestemd voor alle betrokkenen bij Kustwacht Nederland.

**Uitgave:** Kustwacht Nederland (0223) 658300

**Redactie:**

**Kustwachtcentrum:** Ed Veen, Marco Meeuwisse, Peter Verburg, Ruud Satijn

**Rijkswaterstaat Noordzee:** Ronald van den Heuvel

**Fotografie:** KWC, RWS, AVDD

**Cartoon:** Paul Stoel

**Vormgeving & layout:** Grafische Dienst | Audiovisuele Dienst Defensie | Den Haag